

styku. Že tomu tak jest, o tom nemůže býti pochybnosti již podle obsahu závadného článku, z něhož je zřejmé, že se pisatel obrací na zákazníky v zájmu jedné skupiny soutěžitelů, to jest soukromých obchodníků, na úkor druhé, to jest hospodářských družstev. Z obsahu je také vidět, že nešlo jenom o nevinnou novinářskou polemiku, jež by postrádala jakéhokoli podkladu, pokud by šlo o soutěž obou skupin, a jež by byla vedena výlučně jinými pohnutkami než právě pohnutkou, aby zasáhnuo bylo do soutěže obou skupin.

Čís. 14744.

Byly-li československým soudem povoleny rozvod a napotom podle § 15 rozl. zák. rozluka manželům, příslušníkům republiky Polské, jest vysloviti podle § 42, druhý odstavec, j. n. zmatečnost nejen rozvodového, nýbrž i rozlukového řízení, třebaž co do tohoto řízení bylo tu závazné usnesení soudní, jímž bylo uznáno na příslušnost tuzemského soudnictví.

(Rozh. ze dne 29. listopadu 1935, N II 172/35.)

P r v ý s o u d povolil pravoplatným usnesením ze dne 27. září 1926 na obapolnou žádost Josefa S-y a jeho manželky Rudolfíny roz. D-ové rozvod jejich manželství, uzavřeného v K. dne 29. června 1919 podle ritu římskokatolického, od stolu a lože. Teprve po provedeném rozvodovém řízení vyšlo najevo, že manželé jsou státními příslušníky pol-polskými. Usnesením krajského soudu v M. O. ze dne 2. února 1929 byla vyslovena podle §§ 15 a 16 rozl. zák. rozluka manželského svazku jmenovaných manželů, když před tím vrchní soud v B. uznal změňujícím a pravoplatným usnesením ze dne 11. ledna 1929 na příslušnost tuzemského soudnictví k vyslovení rozluky nehledíc na mezistátní smlouvu o tom s republikou polskou čís. 5/26 sb. z. a n.

N e j v y š š í s o u d vyslovil k návrhu ministerstva spravedlnosti podle § 42 odst. 2 j. n. zmatečnost jak rozvodového tak i rozlukového řízení.

D ů v o d y:

Okresní soud ve F. povolil pravoplatným usnesením ze dne 27. září 1926 na obapolnou žádost Josefa S. a jeho manželky Rudolfíny roz. D. rozvod jejich manželství uzavřeného v Karvinné dne 29. června 1919 podle ritu římskokatolického, od stolu a lože. Po skončeném rozvodovém řízení vyšlo na jevo, že manželé S. nebyli v době žádosti o rozvod příslušníky Československého státu, nýbrž patříce do obce B., okres B., byli příslušníky republiky Polské. Podle § 7 smlouvy mezi republikou Československou a republikou Polskou ze dne 6. března 1925 čís. 5 sbírky zák. a n. z roku 1926, kterážto smlouva byla v době žádosti manželů S. za rozvod v platnosti, jsou příslušny rozhodovati o platnosti manželství,

o rozluce neb o rozvodu od stolu a lože výlučně úřadí onoho státu, jehož příslušníky jsou manželé v čas podání žaloby nebo žádosti. Plenárním usnesením nejvyššího soudu ze dne 28. prosince 1929 Pres 1093/23 uveřejněným ve sb. n. s. pod čís. 9489 bylo vysloveno, že za platnosti uvedené mezistátní smlouvy nesmějí československé soudy rozhodovati o neplatnosti manželství, o rozluce neb o rozvodu od stolu a lože polských státních příslušníků. Z uvedeného vychází, že okresní soud ve F. provedl rozvodové řízení, ač řízení ono bylo mezistátní smlouvou odňato tuzemskému soudnictví (§ 42 odst. 1. j. n., IX. úvoz. zák. k j. n.) a že k tomu uvedený soud jakož i kterýkoliv jiný tuzemský soud byl absolutně nepříslušný. Tato vada vyšla na jevo po pravoplatném skončení rozvodového řízení a nepřekáží tu, co se týče důvodu zmatečnosti, výroku o zmatečnosti ještě závazné rozhodnutí téhož nebo jiného soudu (§ 42 odst. 3. j. n.). Pokud jde o rozlukové řízení, zahájené před krajským soudem v M. O., a o usnesení téhož soudu ze dne 2. února 1929, jímž byla podle §§ 15, 16 rozl. zák. na základě provedeného rozvodu od stolu a lože vyslovena rozluka manželského svazku jmenovaných manželů, vyšla sice vada, že manželé S. jsou příslušníky Polské republiky, na jevo již za řízení. Krajský soud odmítl původně žádost o rozluku vzhledem na mezistátní smlouvu s Polskem čís. 5/26 sb. z. a n., kdežto vrchní soud v Brně na rekurs žadatelů usnesením ze dne 11. ledna 1929 uznal přes onu smlouvu na příslušnost tuzemského soudnictví. Toto usnesení se stalo pravoplatným a závazným. Vzhledem k předpisu § 42 odst. 3. j. n. by tedy řízení rozlukové podle § 42 odst. 2. j. n. samotného zrušeno býti nemohlo. Avšak rozluka podle § 15 rozl. zák. předpokládá, že manželství bylo soudně rozvedeno, že od provedeného rozvodu uplyne alespoň rok a manželé neobnovili manželské spoluzití. Nezbytným podkladem pro rozlukový výrok podle § 15 rozl. zák. je tedy předchozí rozvod a pro tuto úzkou spojitost a závislost rozluky na rozvodu, nemůže ani obstáti rozluka, byť i sama o sobě nebyla zmatečná, zruší-li se rozvod pro zmatečnost. Věc vynikne zřejměji, předpokládá-li se případ, že rozluka byla vyslovena podle § 17 rozl. zák. na základě rozsudku, jímž rozvod byl povolen. V tomto případě vysloví soud rozluku, když dojde k přesvědčení, že skutečnosti vyšlé na jevo ve sporu rozvodovém byly již tehdy odůvodnily výrok o rozluce a převezme do výroku o rozluce výrok o vině z rozsudku vydaného ve sporu o rozvod. Kdyby rozsudek rozvodový byl dodatečně zrušen pro zmatečnost (podle § 42 j. n. nebo na žalobu podle § 529 c. ř. s.), scházel by jak skutkový podklad pro rozluku, tak i podklad pro výrok o vině, takže by výrok rozlukový, byť i sám o sobě nebyl zmatečný, nemohl zůstatí nedotčen. Co však platí v případě rozluky podle § 17 rozl. zák., musí platiti i v případě rozluky podle § 15 rozl. zák.

Čís. 14745.

Odmítl-li odvolací soud odvolání pro opožděnost, nemohl přihlížeti z úřední moci k tomu, že rozsudek soudu první stolice (krajského soudu) i s předchozím řízením byl zmatečný, ježto byla založena výlučná příslušnost pracovního soudu.